

Br: 12/2-909/21-6486/2

Podgorica, 10. decembar 2021.

INFORMACIJA
o preuzimanju jednogodišnjeg predsjedavanja Crne Gore
Američko - jadranskom poveljom (A5)

Opšte informacije o Američko – jadranskoj povelji (A5)

Američko-jadranska povelja (A5) predstavlja okvir za jačanje političke, odbrambene i bezbjednosne regionalne saradnje država Zapadnog Balkana i Sjedinjenih Američkih Država u oblastima evroatlantskih i evropskih integracija i regionalne bezbjednosti.

Povelja je formirana 2003. od strane Albanije, Hrvatske i Sjeverne Makedonije uz podršku SAD pod nazivom Američko - jadranska povelja (A3). Prijemom dva nova člana - Crne Gore i Bosne i Hercegovine, na sastanku ministara vanjskih poslova Jadranske povelje u Helsinkiju, 4. decembra 2008, Povelja je proširila svoje djelovanje i promijenila ime u A5. Na ovaj način je ojačana ideja o regionalnom povezivanju i otvorena mogućnost za uključivanje ostalih država Zapadnog Balkana u rad A5, tako da sa statusom posmatrača učestvuju Srbija i Slovenija (od 2008) i Kosovo (od 2012).

Crna Gora je već tri puta uspješno predsjedavala Jadranskom poveljom: 2010, 2013. i tokom 2018. godine. Predsjedavanje Američko - jadranskom poveljom odvija se po abecednom redu i traje jednu godinu. Tokom 2021. godine Poveljom je predsjedavala Republika Hrvatska, nakon čega će predsjedavanje, po četvrti put, preuzeti Crna Gora.

Predsjedavanje Crne Gore Američko-jadranskom poveljom (A5)
tokom 2022. godine

Kao što je bio slučaj sa Bosnom i Hercegovinom tokom 2020. i Hrvatskom tokom 2021. godine, izvjesno je da će se predsjedavanje Crne Gore Poveljom tokom 2022. godine odvijati u okolnostima pandemije COVID-19, koja ima, kako zdravstvene, tako i političke i bezbjednosne implikacije. Osim toga, za razliku od prethodnog puta tokom 2018. godine, Crna Gora sada preuzima predsjedavanje Poveljom čije su četiri članice istovremeno i NATO saveznice, nakon što je Sjeverna Makedonija pristupila NATO-u u martu 2019. S obzirom na to da je većina članica Povelje postala dio Alijanse, na ovaj način dodatno su učvršćene bezbjednost, sigurnost i stabilnost u regionu Zapadnog Balkana, te potvrđen kredibilitet politike otvorenih vrata.

Prioriteti predsjedavanja Poveljom u 2022. godini su usklađeni sa opredjeljenjem Crne Gore da, kao NATO članica, promoviše evroatlantsku perspektivu strateški važnog regiona Zapadnog Balkana. S tim u vezi, jedan od ciljeva predstojećeg predsjedavanja Poveljom biće **snaženje saradnje između NATO-a i država regiona**, u skladu s njihovim nacionalnim politikama i nivoima ambicije. Takođe, Crna Gora će nastaviti da podržava dalje širenje Povelje.

Osim toga, Crna Gora će nastojati da podstakne i ukaže na neophodnost **komplementarnog pristupa NATO i EU** u području Zapadnog Balkana, a radi podsticanja konsolidacije bezbjednosti i stabilnosti u regionu, promocije demokratskih vrijednosti i principa, vladavine prava i podsticanja dobrosusjedskih odnosa sa ciljem doprinosa napretku u oblasti evropskih i evroatlantskih integracija. Zadržavanje pažnje NATO-a, Evropske unije i strateških saveznika na Zapadni Balkan će biti jedan od ključnih segmenata crnogorskog predsjedavanja Poveljom.

Crna Gora će iskoristiti predsjedavanje ovim forumom i za **jačanje vojno-odbrambene saradnje**, a sve u cilju veće vidljivosti regionalne saradnje, izgradnje odbrambenih kapaciteta, unapređenja interoperabilnosti oružanih snaga i povezivanja aktera iz bezbjednosnog i sektora odbrane. Takođe, tokom crnogorskog predsjedavanja Poveljom dodatno će biti razmotren predlog Albanije u vezi zajedničkog angažmana država članica A5 u NATO misiji u Iraku.

Imajući u vidu da će tokom 2022. godine biti usvojena dva strateška dokumenta – NATO Strateški koncept i EU Strateški kompas, Crna Gora će predsjedavanje iskoristiti da podstakne **prilagođavanje rada i djelovanja Povelje u skladu sa aktuelnim bezbjednosnim okruženjem** i ciljevima koje u tom smislu postave NATO i EU.

U cilju postizanja navedenih rezultata i što većeg učinka tokom našeg predsjedavanja A5, pripremljen je **Plan predsjedavanja Crne Gore Američko – Jadranskom poveljom (A5) tokom 2022. godine** (tabela u prilogu).

Planom predsjedavanja A5 predviđen je niz aktivnosti na radnom i visokom nivou među kojima su: sastanak političkih direktora MVP i MO (mart 2022), 25. sastanak načelnika Generalštabova u okviru A-5 (22. septembar 2022), sastanak političkih direktora ministarstava odbrane (oktobar 2022), sastanak ministara odbrane (novembar 2022), sastanak političkih direktora ministarstava vanjskih poslova (decembar 2022) i sastanak na nivou ministara vanjskih poslova (decembar 2022).

Finansijska projekcija predsjedavanja Američko-jadranskom poveljom (A5) tokom 2022. godine

Troškove predsjedavanja shodno planiranom kalendaru aktivnosti snose pojedinačne institucije. Na osnovu dostavljenih izjašnjenja o obezbijeđenim finansijskim sredstvima za realizaciju aktivnosti, nadležne institucije su za realizaciju aktivnosti izdvojile oko 87.500 eura (Ministarstvo vanjskih poslova 12.000 eura, Ministarstvo odbrane 75.500 eura).

Plan predsjedavanja Crne Gore Američko-jadranskom poveljom (A5)

Br.	Aktivnost	Vremenski okvir	Lokacija
1.	Sastanak radne grupe za implementaciju aktivnosti u okviru A-5 (1)	9. februar 2022.	Podgorica
2.	Sastanak političkih direktora ministarstava vanjskih poslova i ministarstava odbrane (prvi sastanak)	Mart 2022	Podgorica
3.	Winter conditions training	Februar/mart 2022	Kolašin
4.	A-5 Sastanak načelnika odjeljenja J-2	12. april 2022.	Podgorica
5.	A5 J3/7 TREX sastanak	20. april 2022.	Podgorica
6.	Sastanak radne grupe za implementaciju aktivnosti u okviru A-5 (2)	11. maj 2022.	Podgorica
7.	A-5 Sastanak načelnika odjeljenja J-6	11. maj 2022.	Podgorica
8.	A-5 Sastanak načelnika odjeljenja J-4	31. maj 2022.	Podgorica
9.	Whitewater training	jun 2022	Kolašin
10.	Sastanak radne grupe za implementaciju aktivnosti u okviru A-5 (3)	21. septembar 2022.	Budva
11.	A-5 CSEL (Command Senior Enlisted Leaders) Conference	21. septembar 2022.	Budva
12.	25. sastanak načelnika Generalštabova u okviru A-5	22. septembar 2022.	Budva
13.	Sastanak političkih direktora ministarstava odbrane	Oktober 2022.	Podgorica
14.	Sastanak ministara odbrane	Novembar 2022.	Podgorica
15.	Sastanak političkih direktora ministarstava vanjskih poslova	Decembar 2022.	Podgorica
16.	Sastanak na nivou ministara vanjskih poslova (zaključci i sumiranje rezultata crnogorskog predsjedavanja A-5)	Decembar 2022.	Podgorica